
Halász Margit

FERI BÁCSI

Én nem tudtam, ki az a férfi, a kredencen hűsölt a képe a fekete-fehér fotográfiák között, vizenyős volt a szeme, kackiás a bajusza, távolinak tűnt, távoli rokonnak, az én apámék szikkadt szeműek voltak, a meleg nyár, igen, a meleg nyár meg a hideg tél jól elbánt velük, mégis úgy tudtak nézni azon a keskeny szemrésen, hogy kedvemre énekelhettem, ehettem, ihattam a jelenlétükben, az apámék nem undorodtak a rajtuk futkosó ragacos lábú legyektől, nem zavarta őket már semmi, de ha erre a színes nagyúrra néztem, rögtön összezavarodtak a gondolataim, elfelejtettem az évszakokat, éveim számához is hozzáadtam egyet-kettőt, a négyest ötösre hazudtam, és a legyeket hajkurásztam, nehogy egy óvatlan pillanatban megkörnyékezzék.

Én nem tudtam, ki az a férfi, azt hittem, rokon, távoli rokon, az amerikai Feri bácsi, mert egyszer a kép hátulját is megnéztem, kislabizáltam, hogy II. Ferenc, biztos van már egy a családban, gondoltam, azért kellett megszámozni, Amerikában mindenkit számoznak, a ruhája, igen, a ruhája is amerikai népviselet, prémes sapka, bársonykabát, ékköves mente, de hát Amerikában indiánok is élnek, jutott eszembe, lehet, hogy egy indián nagyvezér lett a mi Feri bácsinkból, mintha hosszú lenne a haja, a termete is megvan hozzá, a válla alapján lehet vagy hat magyar láb magas, nem, mégsem, indiánságra születni kell, magyar ő a legjavából, a mi kutyánk kölyke, éppúgy görbül a szája, mint az anyámé.

Én nem tudtam, ki az a férfi, de már aludni sem mertem tőle, amikor a hajnal tompa ujjja megrajzolta a tárgyakat a szobában, ő valósággal tündökölt, mert az ablakon át nyomuló fény egyenest duzzadt ajkára esett és hosszú orrára, persze hogy a legjobb hely járt neki, naná, hogy a nappal farkasszembe, nem volt egy élhetetlen fajta, mégsem égett le, hófehér arca a délelőtti fényben kikerekedett, mint egy jól táplált anyatejes csecsemő, nyugodt volt, már csak arra vártam, hogy örömeiben gögicsélni kezdjen, de nem, néma volt, akár az istenek.

Én nem tudtam, ki az a férfi, de éreztem, titka van, és én azt a titkot, ha a fene fenét eszik is, kipuhatólom, milyen jogon bámul így ránk, anyám, apám, éjjel-nappal a földéken, mi az iskolában, ő meg itt a kredencen a mattok között villog, a nézésével öl, még az ételt is kinézi a szánkából, én már a leveshez is villát kérek zavaromban, tudom is én, mi lehet náluk a szokás, nem tűrhetem tovább, összetépem a pofalemezét, kiutálom a szobából, nem tudom, hogy kezdek hozzá, talán egy falka fémzöld döglegyet uszítok rá, vagy pörköltzsirba ejtem, véletlenül persze, van itt ész!, nézegetem a képét a lábos felett, aztán nyegle kis mozdulat, és jaj neki, nézhet akkor meg fintoroghat kényes orrával a zsíros szaftban.

Én nem tudtam, ki az a férfi, ha a vérünkéből van, ha tényleg a mi Feri bácsink, mért játssza itt meg magát, minek van rajta az a sok cirádás gönc, igen, a ruhája miatt nem tud természetes lenni, sóhajtottam fel, ilyen ruhában a saját anyját is elfelejti az ember, a ruha kényszeríti rá azt a karót nyelt mosolyt, nem is igazak a közmondások, a ruha teszi az embert, sőt a ruha elhülyíti az embert, de mi van, ha ráadták, ezt kellett viselnie, punktum, a fényképész kényszerítette rá, aztán rajta maradt, Amerikában ilyen ruhát adhatnak az emberre, mielőtt lefényképezik, de akkor is, egy ilyen marha nagy

ember miért tűrte, miért nem kérte ki magának, hogy ő ingben meg zakóban, nyakkendő sem kellett volna, egy férfi ne legyen piperkóc, fehér ing, zakó, kész, na, jó, esetleg valami V alakú kardigán alatta.

Én nem tudtam, ki az a férfi, de amikor egy esős délután felfedeztem, hogy a vállára panyókázott mentéje fehér szőrmével bélelt, betelt a pohár, kezembe vettem a képét, kisompolyogtam vele a tiszta szobába, az összecsukható hatalmas tükör elé tettem, ott nem volt egy fia fénykép sem, majdcsak észhez tér itt magában a hideg falaktól, gondoltam, két hét múlva ránézek, ha még mindig affektál, biz' isten olyan dolgot tesztek vele, amit magam is megbánok, lassan telt a két hét, de minék szaporítani a szót, tíz nap múlva bementem a hideg szobába, ránéztem, de semmi változás, hát ez már mindennek a teteje, ez a hideget is bírja, szittyá ősmagyar, direkt csinálja, ha egyedül van, állítom, hogy ő is hanyatlik, az orrát piszkálja, netalántán bőfög, de ha szegény rokont szimatol, rákezd újra.

Én négy éven át egyfolytában találgattam, ki lehet az a férfi, míg nem egy kegyes húsvéthétfőn meghallottam a szuszogását a tiszta szobában, fekete autója, mint egy gyászbárka, udvarunkon horgonyzott, még a tyúkok is messzi elkerülték, igen, alig bírom az izgalomtól leírni, de tényleg megérkezett a mi amerikai Feri bácsink, bőrröndjein a cédula, ő az, USA, azaz Amerika, éjszaka érkezett titokban, s bevackolta magát a nagy szomorú szekrények közé, mint egy anyatejes csecsemő, jóízűen szundított a kormosra sötétített szobában, kora délutánig aludt, a locsolók az udvaron lötytyintették rám a szagos vizet, mit érdekeltek engem a locsolók!, fő, hogy nem zavarták Feri bácsi álmát, bámulták a bárkát, az ez-igent, én meg már alig vártam, hogy felébredjen, hogy azonosítsam, fél kettőkor, emlékszem, nagy csörömpölést hallotunk, berohantunk a szobába, Feri bácsi cingár kis testével, véres arccal állt a törött tükör előtt, megfordult velem a világ, mondta, a hosszú repülés, nekimentem a tükörnek, nézd már, nyomott a fejemre egy barackot, és felvette a színes képet, a csudába már, mondta áhítatosan, és véres állát törölgette, ez meg itt a nagy fejedelem, második Rá-kó-czi Fe-renc.

Bán Zoltán András

EGY UNALMAS TÖRTÉNET

A. P. Csehov emlékének

1

Él valaki Budapesten, zenetudós, akadémikus, professzor, számos külföldi egyetem levelező tagja vagy díszdoktora, az opera időszerkezetét taglaló, több nyelven is megjelent alapkönyv szerzője; hazájában és külföldön, különösen a Beethoven-kutatásban, valóságos orákulumnak számít, tisztelőinek hada figyeli minden publikációját, tagja számos külön- és albizottságnak, ösztöndíjak odaítéléséről döntő grémiumnak. Mindig az élet napos oldalán járt; szerelemből házasodott, szép és vagyonos nőt vett feleségül, két, immár felnőtt gyermek apja; pályája ugyancsak szerencsésen alakult,